

PRESSEMEDDELELSE: Vedr: NØDRÅB FRA BØRNEHJEMMET – 5. marts 2021

I går aftes blev seere på TV2 i dokumentaren NØDRÅB FRA BØRNEHJEMMET præsenteret for en række optagelser, hvor medarbejdere, på blandt andre nogle af vores medlemsinstitutioner, håndterer forskellige konfliktsituationer. Flere af optrinnene er voldsomme.

FADDs formand Charlotte Møller Pedersen (CMP) siger om magtanvendelser:
"Et indgreb skal ALTID foregå så nænsomt, afstemt og omsorgsfuldt som muligt. Og altid efter proportionalitetsprincippet; indgrebet skal passe til karakteren af barnets adfærd. I socialpædagogiske sammenhænge er der aldrig tale om 'den gode magtanvendelse'. Vi foretrækker at bruge begrebet 'den nødvendige magtanvendelse'. Og vigtigst af alt - den skal altid give mening for barnet."

CMP siger endvidere om første afsnit af dokumentaren:
"Grundlæggende mener vi ikke, at udsatte børn og unge i affekt skal optræde i medierne. Selv om det er effektivt, er konsekvenserne ofte vanskelige at overskue for de børn, der medvirker. Når det er sagt forstår vi, hvis den almindelige dansker synes, at optrinnene i dokumentaren ikke bare er voldsomme, men også FOR voldsomme: Det ligger dybt i os mennesker at reagere med omsorg, varme og trøst, når børn er i affekt, græder, skælder ud, lider og skrider; så ønsker vi at favne og rumme dem instinktivt."

I nogle af situationerne fremstår de filmede medarbejderes adfærd -kontekstafhængigt set - som overgreb. Og det kan være, at de er det.

Vi vægrer os imidlertid ved tanken om, at institutionerne huser medarbejdere, der ønsker at gøre børn ondt. Brodne kar kan findes alle vegne, men ikke længe. Vores institutioner er der, fordi ledere og medarbejdere ønsker at gøre noget godt for nogen, der har det svært.

Vi skal som udgangspunkt altid kunne aktivere vores faglige over-jeg og reagere med stoisk ro og besindighed.

Men. For der er et men.

De børn, vi arbejder med på vores område, er naturligvis - udover de udfordringer de står i og de særlige behov, de har - prægede af den tid, vi lever i.

Det er en kendt sag, at autoritetspersoner – spørg bare politifolk, p-vagter, billetkontrollører og fodboldspillere - jævnligt kan berette om episoder, hvor selv mindreårige børn, deres større søskende og forældre optræder med provokationer, ydmygende tilråb, trusler og vold.

Det gælder også for vores medlemmer generelt og i særdeleshed på de tilbud, der arbejder med de mest konfronterende, adfærdsoppositionelle og personfarlige børn og unge.

Selv om de børn er relativt få, findes de. Et kvalificeret gæt er, at det drejer sig mellem 150 og 200 børn og unge af de ca. 12.000 anbragte, der er i DK; svarende til mellem 1 og 2%. Det var i al fald det tal, der i forbindelse med indførelsen af ungdomskriminalitetsnævnet fra januar 2019, blev nævnt af den daværende regering, som antallet af gengangere på de sikrede institutioner.

CMP: "Nogle medarbejdere på vores område går på arbejde hver dag med risikoen for at blive mødt med et sprogbrug og et aggressionsniveau, der måske nok vil egne sig til en TV-dokumentar i bedste sendetid, men som ingen medarbejdere eller ledere ville kunne få sig selv til at italesætte endsige vise i fuld offentlighed – for at beskytte barnet mod stigmatisering og udstillelse."

Vi må vedvarende stille spørgsmålene; hvordan undgår vi forråelse? Og hvordan håndterer vi den, når den alligevel opstår? Hvordan håndterer medarbejderne trusler og overgreb fra børnene/de unge og den utryghed, der følger?

Hvordan hjælper vi bedst børn, for hvem det tidlige omsorgssvigt, den sene kommunale involvering og de mange sammenbrud har medført, at deres tillid til system og til voksne har så vanskelige vilkår, at de for de mest belastedes vedkommende, insisterer på at fravælge de mennesker, der prøver at hjælpe dem?

DEN FRIE PRESSE ...

CMP: "Vi anerkender og hylder vigtigheden af, at en fri presse skal have adgang til at undersøge dem, der udmønter magt. Og det gør vi på vores område; fordi vi tager ansvaret på os.

Vi skal kunne tåle gennemsigtighed; at blive kigget over skuldrene.

Vi må aldrig igen lukke os om os selv. Åbenhed og transparens er forudsætningen for vores områdes legitimitet

Det var imidlertid vores håb, at tilrettelæggerne bag dokumentaren havde forstået og havde anvendt de presseetiske retningslinjer, der medtænker konsekvenserne af at deltage i et program på landsdækkende TV – for et udsat barn.

Det synes vi ikke har været tilfældet i dette første af 2 dokumentar afsnit.

Producentens vedholdende kontaktforsøg til nuværende anbragte børn og unge, forvanskning af aktindsigt og generelt endimensionelle fokusering har efter vores opfattelse i bedste fald været uklædelig.

Vi lever omend modvilligt med, at udsendelsen sætter vores område i et dårligt lys. Herunder at vi må arbejde ekstras hårdt med at berolige nuværende børn og unge og deres familier.

Vi foretrækker alt andet lige, at de mest udsatte børn og unge er hos os. Først og fremmest af ovennævnte grunde, men også fordi alternativet kan være, at nogle af disse børn må leve på gaden, i et uroplaget hjem eller under omstændigheder, der minder om dem, der var grundene til, at de blev anbragt.

Områdets aktører skal tåle og lære af kritik. Dokumentaren maner også til eftertanke og refleksion: ALLE magtanvendelser SKAL indberettes. Fejl SKAL rettes. Brodne kar SKAL findes.

Ligesom vi må have øje for, at nogle indgreb SKAL have et mindre voldsomt udtryk.

Vi næres alle af ønsket om, at de børn, vi har i vores varetægt, får ro, kontinuitet, mening i deres liv, bliver angstdæmpede, kommer i trivsel, udvikler sig og forløser deres potentiale.

Henvendelse til:

Henrik Kastrup/ 20852560 / info@fadd.dk

FADD – foreningen af døgn og dagtilbud for udsatte børn og unge – er en interesseorganisation, der repræsenterer de mest specialiserede indsatser på børn og unge området i DK.
Ingen af foreningens 110 medlemmer har ejere, der har privatøkonomiske interesser i driften af tilbuddene.
Vi har været her siden 1895.

Se uddybning/inspiration nedenfor

UDDYBNING/INSPIRATION

FORKLARING – IKKE FORSVAR

Vi må anerkende, at nogle børn og unge af kommunerne bliver visiteret til tilbud, der ikke har de fornødne ressourcer og faglige forudsætninger for at skabe de rammer, som barnet kan profitere af at være i. Det rigtige match er en forudsætning for et godt forløb.

I nogle sagssammenhænge er børnene og deres udfordringer beskrevet for upræcist.

I andre sager er beslutning om anbringelsessted sket uden at inddrage barnet, og mod dets ønske.

Nogle institutioner må ikke sige NEJ til et barn.

På andre bosteder vil man gerne sige 'JA til alle' på grund af en presset økonomi.

Andre har mulighed for selv at visitere så grundigt, at der er overensstemmelse mellem barnets udfordringer og tilbuddets ressourcer og faglige viden.

Vi kender også til steder, hvor der er langt fra ledelseskontoret ud til den enkelte afdeling, hvorfor den helt essentielle retningsanvisende kulturfaktor kan blive uklar og svag.

Andre steder er uddannelsesfaktoren for lav eller personalegennemstrømningen for høj.

Vi spørger i et debatindlæg i JP (4/3), hvad der ville ske, hvis vi ikke var her.

Og svarer selv: Hvis ikke vi gør det nødvendige, bliver næste skridt for nogle af disse børn, såfremt de ikke lærer den nødvendige og inklusionsfremmende adfærd som børn eller unge, at det er retssystemet og fængselspersonalet, der gennem procedurer, straf og resocialiserende indsatser i fængslerne, som skal stoppe den adfærd, der for de fleste vedkommende er grundlagt på et langt tidligere tidspunkt i deres liv.

SAMMENHÆNG

Ingenting foregår i et lufttæt rum.

Der er altid et før, under og efteraspekt.

Der er altid en optakt til en fastholdelse i form af vold og trusler overfor andre børn og unge eller medarbejdere. Eller ødelæggelse af ting med en vis værdi – herunder affektionsværdi.

Ligesom der som regel efterfølgende er forsoning, omsorg og forståelse.

Afmagt er den værste situation at befinde sig i for de fleste mennesker. Det er ikke anderledes for den lærer eller pædagog, der er ansat på en af vores medlemsinstitutioner – men det kan ske, og så skal ledelsen aktiveres og træde til.

FØRSTEHÆLP: STOP ULYKKEN

Som man kender til det fra sundhedsområdet, er der nogle opgaver, der handler om hurtig førstehjælp. Siden kan den nødvendige behandling, eventuel genoptræning og gradvis tilbagevenden til normalitet pågå.

Sådan er det også på vores område.

Vi bliver derfor nødt til – ikke bare at have lovmæssig hjemmel - men også almindelig forståelse for, at magtanvendelser, svarende til den førstehjælp, der er ydet i forbindelse med et trafikuheld, kan være nødvendige – for, at et barn i affekt:

- undgår at ødelægge ting af betydning for barnet selv eller andre – og opnår læring om tings værdi
- pådrager sig selv eller andre mennesker skader – og opnår læring om empati og respekt for andre
- undgår at skulle leve med at have overtrådt straffeloven – for at opnå den frihed, der ligger i at være et frit og selvberørende menneske.

DILLEMMA

Magt kan omfatte både at gribe ind og at lade være med at gribe ind.

Dertil hører forståelsen for, at vi bliver nødt til at KUNNE gribe ind. Det hedder at tage ansvar.

Medarbejderen er forpligtet til – ofte med meget kort betænkningstid – at vurdere OM et indgreb er nødvendigt, HVORDAN det skal foregå og kunne forklare HVORFOR det valgte indgreb var nødvendigt.

I syntesen af medarbejderens kendskab til barnet, monitoreringen af situationen og antagelserne om adfærden, opstår risikoen for, at man kan tage fejl.

Hvorfor? Fordi man ikke kan vide, hvordan barnet oplever situationen.

Barnets oplevelse af et indgreb skal altid tillægges særlig værdi.

Dilemmaet opstår, når barnet ikke oplever indgrebet som meningsfuldt; når medarbejderen ikke kan skabe forståelsen for indgrebets nødvendighed.

Såvel som ukendte fysiske traumer kan forårsage (relativt) uprovokerede skaders opståen, kan ubevidste lyde, lugte og ord fremkalde en særlig følsomhed eller angst hos barnet.

Medarbejderen skal således forsøge at afstemme sit indgreb mellem to risici: at barnet oplever indgrebet som et overgreb, og at barnet oplever det som et svigt, at 'ingen stoppede mig'.

I den bog, vi kan slå op i, er der ingen facitter. Der er kun ledetråde til refleksion, læring, inddragelse og dialog. Og den respekt for barnet, der skal balancere omsorgsevne og handlekraft. En parallel situation vil altid kræve et andet forløb.